

В. Оу, здобувач *третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти*
ORCID 0009-0000-1996-2240
e-mail: ouwenhan@ukr.net,
Приватний заклад вищої освіти «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова», м. Черкаси

КРИТЕРІАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Вступ. В сучасних умовах приділяється велика увага економіці, технологіям та трансформаціям. Це допомагає підвищити конкурентоспроможність корпоративних інтеграційних об'єднань. Крім удосконалення технологій виробництва, яке в більшості випадків розглядається як головний пріоритет, удосконаленню методів управління також приділяється значна увага. Однак інноваційна діяльність у цьому напрямку ще не відслідковується як система, але заслуговує на належне дослідження.

Оцінка рівня ефективності інноваційної діяльності корпоративних інтеграційних об'єднань є управлінською функцією, спрямованою на вивчення фінансово-економічної ситуації, специфіки діяльності, аналіз інноваційного процесу та побудову висновків на основі отриманої комплексної інформації. Для підвищення рентабельності та ефективності діяльності в умовах розвинутого економічного середовища та інноваційних технологій корпоративних інтеграційних об'єднань потрібні спеціальні наукові та сучасні стратегічні методи управління.

Аналітичні дослідження теоретико-методологічних засад реалізації управління інноваційною діяльністю показують, що в сучасних умовах характеристики розробки ефективної системи управління інноваційною діяльністю орієнтовані на довгострокову перспективу. Відповідно, науковість та практичність даного дослідження зумовлені потребами корпоративних інтеграційних об'єднань в інноваціях та розвитку і формуванні конкурентних переваг. Тому, актуальним питанням є визначення методів оцінки та форму-

вання стратегічного управління інноваційною діяльністю корпоративних інтеграційних об'єднань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для визначення рівня ефективності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань застосовуються різноманітні критерії. Відповідно до тлумачень у словниках та енциклопедіях, зміст поняття «критерій» (від грецького *kriterion* – засіб для думки, судження) трактується як підстава для оцінки або класифікації чогось; як мірило оцінки, судження, необхідна та достатня умова проявлення або існування якогось явища чи процесу [7]; показник, ознака, на основі якої формується оцінка якості економічного об'єкту, процесу, вимірник такої оцінки [9].

С. Вітвицька поняття «критерій» визначає як сутнісна ознака об'єкта, на основі якої можна спостерігати його стан, рівень сформованості і розвитку, а також оцінювати, порівнювати результати пошуку [3].

На даний час існує значна кількість праць щодо теоретичних та практичних аспектів ведення управління інноваційною діяльністю на підприємствах. Зокрема, вони стали предметом дослідження у працях вітчизняних вчених Я. Біленської [1], В. Гриньова, Д. Бутенко [4], С. Лихолет [10], Н. Рудь [11] та ін.

Вчені та дослідники, які займаються інноваційним розвитком корпоративних інтеграційних об'єднань і підприємств, наприклад Ю. Бондар [2] та О. Гуцалюк [5-6] активно вивчають різні аспекти цього явища з метою розуміння його механізмів, впливу та можливостей.

Деякі з найбільш відомих іноземних вчених у цій області включають таких науковців:

Майкл Портер – відомий американський економіст та професор Гарвардської бізнес-школи, автор концепції стратегічного управління. Він досліджував стратегічні аспекти конкурентної переваги та ролі інновацій у зміцненні позицій підприємств [13].

Клейтон Крістенсен є американським вченим у галузі управління, який прославився своєю теорією руйнівних інновацій. Він вивчав вплив новаторських технологій на конкурентоспроможність підприємств та ринків [14].

Річард Румельт, ще один американський вчений, який спеціалізується на стратегічному управлінні та розвитку бізнесу. Він досліджував питання формування конкурентних переваг та стратегічного управління інноваціями [15].

Ці дослідники та багато інших активно приєднують свій внесок у розвиток теорії та практики інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, розробляючи нові концепції, методи та стратегії для підвищення конкурентоспроможності та стабільності підприємств.

Формування цілей статті. Метою даної статті є формування теоретико-методичних засад та критеріїв для оцінки ефективності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань та підприємств.

Виклад основного матеріалу. Дослідження теоретико-методологічних засад реалізації стратегічного управління інноваційною діяльністю показують, що в сучасних умовах характеристики розробки ефективної системи стратегічного управління інноваційною діяльністю орієнтовані на довгострокову перспективу. З огляду на це, необхідно визначити методи оцінки та формування стратегічного управління інноваційною діяльністю корпоративних інтеграційних об'єднань, в яких зміни та процеси розвитку економічного прогресу закладаються в основу операційної тематики сучасних корпоративних інтеграційних об'єднань.

Інноваційний розвиток корпоративних інтеграційних об'єднань має велике значення для їхньої конкурентоспроможності та стійкості на ринку.

Так, інновації дозволяють корпоративним інтеграційним об'єднанням розробляти та впроваджувати нові стратегії, продукти та послуги, що дозволяє підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку; виявляти та експлуатувати нові ринки та можливості для розвитку, що сприяє їхньому зростанню та розширенню; можуть допомогти оптимізувати та покращувати внутрішні процеси управління, виробництва та маркетингу, що сприяє підвищенню ефективності діяльності об'єднань; можуть вимагати перегляду та зміни бізнес-моделей корпоративних інтеграційних об'єднань, що дозволяє їм адаптуватися до нових умов ринку та змінних потреб споживачів; допомагають корпоративним інтеграційним об'єднанням зміцнити їхню стійкість та стабільність у змінних умовах ринку та економічного середовища; є ключовим фактором для стимулювання росту та розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, що дозволяє їм досягати нових рівнів успіху та впроваджувати ідеї, які перевершують стандартні рішення.

Загалом, інноваційний розвиток є важливим елементом успішної стратегії для корпоративних інтеграційних об'єднань, дозво-

ляючи їм адаптуватися до змінного середовища та досягати стабільного та сталого розвитку.

Значення та актуальність інноваційного розвитку корпоративних підприємств в сучасному світі важко переоцінити (рис. 1).

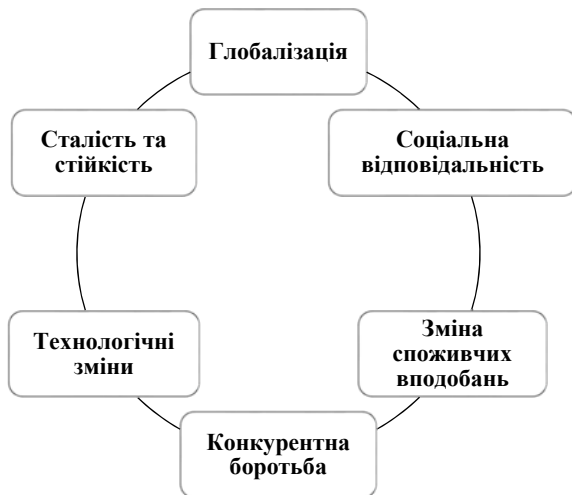

Рис. 1. Вектори актуальності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань

Джерело: авторська розробка.

Наведемо кілька причин, чому цей аспект є надзвичайно важливим:

1. Показник конкурентної боротьби: у сучасному світі бізнес-середовище дуже конкурентне. Підприємства, які не інвестують у інновації, ризикують відстати від конкурентів, які активно впроваджують нові ідеї та технології.

2. Зміна споживчих вподобань: споживачі постійно шукають нові та покращені продукти та послуги. Інновації дозволяють підприємствам задовольняти змінні потреби своїх клієнтів та зберігати їхню лояльність.

3. Технологічні зміни: швидкий темп технологічного розвитку створює як можливості, так і загрози для підприємств. Інновації дозволяють підприємствам використовувати нові технології для покращення ефективності та створення нових ринків.

4. Глобалізація: умови глобального ринку вимагають від підприємств постійної адаптації до змінних умов та конкурентного середовища. Інновації дозволяють підприємствам залишатися конкурентоспроможними на міжнародному ринку.

5. Сталість та стійкість: інновації можуть допомогти підприємствам забезпечити стійкість та сталість у змінних умовах ринку, ризикуючи менш уразливими до економічних криз та інших негативних факторів.

6. Соціальна відповідальність: інновації можуть також сприяти вирішенню соціальних проблем, таких як зменшення впливу на довкілля, покращення умов праці або підвищення якості життя споживачів.

У цілому, інновації є необхідним елементом успішної стратегії розвитку будь-якого корпоративного підприємства у сучасному світі. Вони дозволяють підприємствам не лише залишатися конкурентоспроможними, але й створювати нові можливості для розвитку та зростання.

Однією з особливостей функціонування корпоративних інтеграційних об'єднань є розробка абсолютно нових моделей розвитку, заснованих на гармонійному поєднанні поточної виробничої діяльності та потенційних можливостей інноваційного розвитку на основі використання передового обладнання та технологій, впровадження новітніх методів управління підприємством, систем, комплексної розробки та впровадження інноваційних методів, що забезпечують перепозиціонування прогресивних інноваційних змін та інноваційного розвитку (рис. 2).

Науковий погляд більшості авторів на критерії оцінки інноваційної діяльності ґрунтується на визначенні ефективності шляхом порівняння ефектів (результатів) інноваційної діяльності з витратами, пов'язаними з інноваційним процесом та виробництвом інноваційної продукції – тобто, отримати додатковий прибуток, який підприємство може залучити в інші сфери діяльності для подальшого свого зростання. Розрахунок ефективності інноваційної діяльності має базуватися на людських праксеологічних методах, що передбачають взаємозв'язок цілей, систем і ресурсних методів (рис. 3).

Обрані підприємством методичні підходи до оцінки інноваційних процесів визначають рівень ефективності її проведення. Отримана результативність від інноваційного управління виявляється у науковому, економічному, технологічному, екологічному та

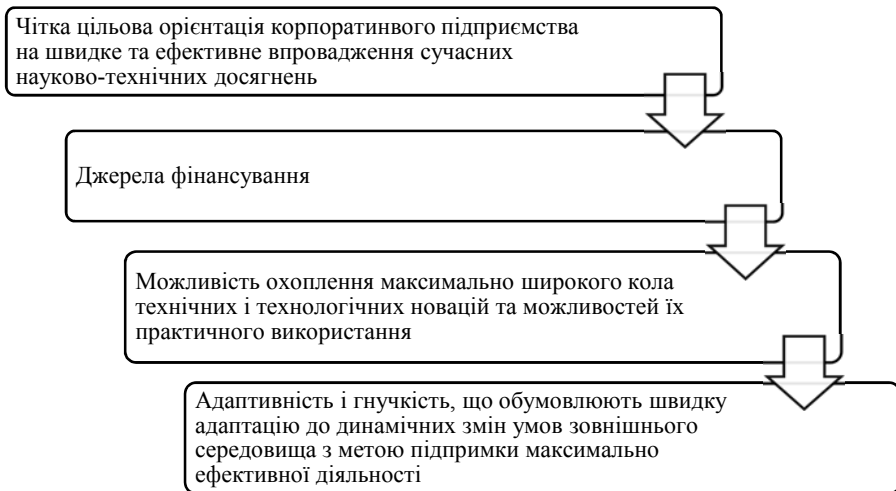

Рис. 2. Основні критерії обрання моделі інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань

Джерело: авторська розробка.

Рис. 3. Оцінювання інноваційної діяльності корпоративних інтеграційних об'єднань

Джерело: авторська розробка.

соціальному ефекті. Управлінський персонал, під час оцінювання інноваційної діяльності, може визначати коефіцієнт ефективності власних капіталовкладень у інноваційні процеси ($K_{\text{кап.ін}}$), що показує частину отриманого доходу на одну гривню вкладеного у інноваційні процеси капіталу:

$$K_{\text{кап.ін}} = D_i / K_i, \quad (1)$$

де D_i – величина доходу від інноваційної діяльності;

K_i – величина капіталовкладень у інноваційні процеси [1, с. 218].

На етапі розрахунку науково-дослідних та конструкторських робіт має визначатись показник результативності ($R_{\text{нддкр}}$), формула розрахунку якого має такий вигляд:

$$R_{\text{нддкр}} = (N_{\text{еф}} + N_{\text{пр./еф}}) / (N_{\text{заг}} - N_{\text{реал}}), \quad (2)$$

де $N_{\text{еф}}$ – кількість інновацій, що розроблені власними силами та є економічно ефективними;

$N_{\text{пр./еф}}$ – кількість інновацій, придбаних зі сторони із необхідним рівнем економічної ефективності;

$N_{\text{заг}}$ – загальна кількість інновацій підприємства внаслідок НДДКР та придбаних об'єктів інтелектуальної власності зі сторони;

$N_{\text{реал}}$ – загальна кількість інновацій підприємства внаслідок НДДКР та придбаних об'єктів інтелектуальної власності зі сторони, що були реалізовані на ринку [4].

В цілому питання визначення ефективності впровадження нововведень та вибору найбільш вигідного варіанту вимагає:

по-перше, щоб кінцеві результати їхнього використання перевищували витрати на розробку, виготовлення та впровадження нововведення;

по-друге, щоб отримані при цьому результати, що пов'язані з призначенням, порівнюються з результатами застосування аналогічних інших інноваційних варіантів.

Авторський підхід до оцінки ефективності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань представлений на рис. 4.

Особливо гостро потреба в швидкій оцінці та правильному виборі інноваційних варіантів стоїть перед корпоративними підприємствами, що використовують прискорену амортизацію, при якій значно скорочується термін заміни існуючого обладнання на нове. Крім того, метод, який використовується для оцінки ефективності інновації, залежить від того, з чим оцінюється ефективність.

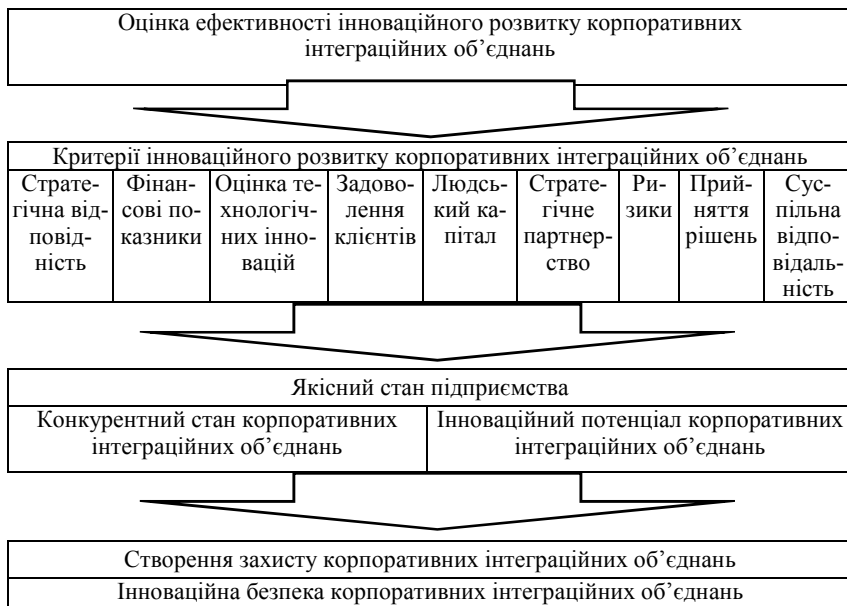

Рис. 4. Оцінка ефективності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань

Джерело: авторська розробка.

Об'єктом оцінки ефективності можуть бути різні види інновацій: засоби праці та знаряддя праці (нові, перетворені, модернізовані), трудові проєкти (сировина, паливо, матеріали, енергія), проєкти кінцевого споживання, технічні процеси, інноваційні проєкти; методи організації виробництва, праці та управління; інноваційний проєкт [8].

Загалом, оцінка проводиться не для загальної інноваційної діяльності, а для інноваційного проєкту. Важливим орієнтиром є вибір методу оцінки доцільності інноваційних процесів у системі управління інноваційною діяльністю та для підвищення ефективності стратегічного управління.

На основі теоретичних і практичних досліджень стану інноваційного процесу корпоративних інтеграційних об'єднань потрібно узагальнити наявні проблеми, потенційні рівні та інноваційну діяльність, а також зробити висновок: для підвищення ефективності діяльності підприємств необхідно проводити комплексну оцінку інноваційної діяльності на багатьох етапах (рис. 5).

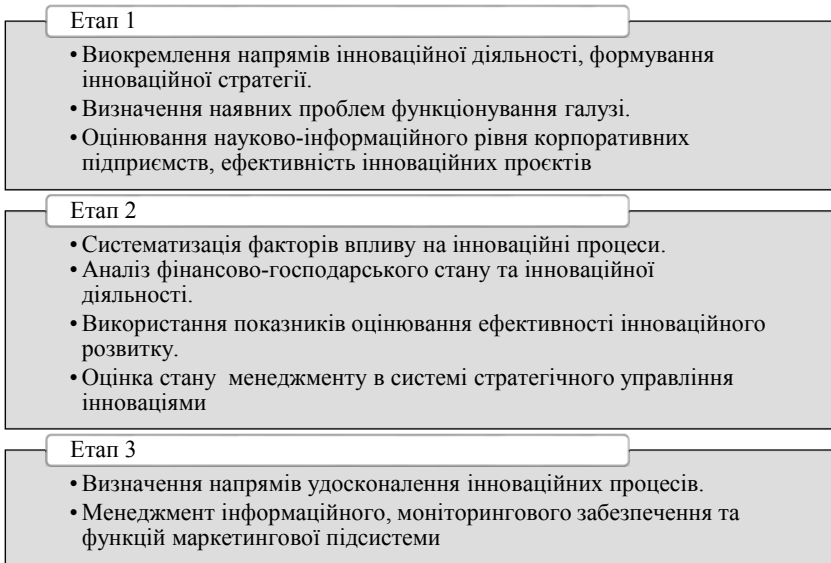

Рис. 5. Стадії комплексного оцінювання та аналізу інноваційної діяльності корпоративних інтеграційних об'єднань

Джерело: авторська розробка.

Комплексне оцінювання інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань включає розгляд різних аспектів цього процесу з метою отримання повної картини ефективності та його впливу на стратегічні цілі об'єднань.

Система критеріїв оцінки інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань виявилася комплексною та добре структурованою, охоплюючи різноманітні аспекти діяльності об'єднань у сфері інновацій. Оцінка враховує не лише технічні аспекти, а й соціальну відповідальність, стратегічне планування та управління ризиками.

Оцінка інноваційного розвитку корпоративних підприємств може базуватися на різних критеріях, які відображають різні аспекти їхньої діяльності та результатів інноваційних зусиль. Нижче перераховано деякі з таких критеріїв:

кількість та якість інноваційних продуктів або послуг – це оцінка кількості та якості нових продуктів або послуг, запроваджених підприємством на ринку;

витрати на дослідження та розвиток (R&D) відображають аналіз обсягу інвестицій у дослідження та розвиток, включаючи витрати на науково-технічну роботу, випробування та впровадження нових ідей;

комерціалізація інновацій – це оцінка ефективності процесу комерціалізації інноваційних рішень, включаючи час від ідеї до введення на ринок та отримання прибутку від них;

ринкова частка і конкурентоспроможність – це є аналіз змін у ринковій частці та позиції підприємства порівняно з конкурентами внаслідок інноваційних змін;

задоволення клієнтів та відгуки – це оцінка рівня задоволення клієнтів нововведеннями, а також вивчення відгуків та реакцій аудиторії;

технологічний потенціал та інтелектуальна власність – оцінка наявності та розвитку технологічного потенціалу та інтелектуальної власності, які підтримують інноваційний розвиток;

ефективність використання ресурсів – це аналіз ефективності використання ресурсів (фінансових, людських, матеріальних тощо) для досягнення інноваційних цілей;

культура інновацій в організації – оцінка наявності та розвитку культури інновацій в організації, що відображається у підтримці та стимулюванні новаторських ідей та ініціатив;

соціальна відповідальність та сталість відображає аналіз впливу інноваційних рішень на соціальну сферу та забезпечення сталого розвитку.

Оцінка ефективності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань може бути складною, оскільки вона вимагає врахування багатьох аспектів, таких як стратегічне управління, фінансові показники, технологічні інновації, людський капітал тощо. Нижче наведено деякі системи критеріїв, які можна використовувати для цієї оцінки:

1. Стратегічна відповідність є оцінкою того, наскільки інновації відповідають стратегії об'єднань та корпоративним цілям.

Основні складові стратегічної відповідальності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань включають такі аспекти, як визначення стратегічних цілей, що включає визначення основних цілей та напрямків розвитку об'єднання, які відображають його місію, візію та стратегічну позицію на ринку; розробка стратегії інноваційного розвитку повинна бути узгоджена зі стратегічними цілями об'єднання та відображати його конкурентні пере-

ваги та потенціал росту; управління людськими, фінансовими та технічними ресурсами для забезпечення успішної реалізації стратегії інноваційного розвитку; визначення, оцінка та управління ризиками, пов'язаними з інноваційними проєктами, для забезпечення мінімізації негативного впливу на об'єднання; забезпечення ефективної внутрішньої комунікації та мотивації співробітників для підтримки інноваційної культури та досягнення стратегічних цілей; розвиток ефективних відносин з зовнішніми партнерами, клієнтами, постачальниками та іншими учасниками екосистеми інновацій для спільного розвитку та створення цінності; оцінка результатів інноваційного розвитку та корекція стратегії на основі отриманих даних та відгуків для забезпечення досягнення стратегічних цілей.

Ці складові допомагають корпоративним інтеграційним об'єднанням створювати імplementовану та ефективну стратегію інноваційного розвитку, що сприяє їхньому конкурентному розвитку та сталому успіху на ринку.

2. Фінансові показники інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань можуть включати такі складові: прибуток може включати зростання чистого прибутку в результаті збільшення ефективності операцій та розширення бізнесу через інтеграцію; висока оборотність активів свідчить про те, що об'єднання сприяє кращому використанню активів компаній; рентабельність активів (ROA) показує, як ефективно компанія використовує свої активи для генерації прибутку; рентабельність власного капіталу (ROE) показує, який прибуток генерується компанією на кожен одиницю власного капіталу; зростання цін акцій чи інших цінних паперів після оголошення або завершення інтеграції може свідчити про позитивну ринкову реакцію на об'єднання; показник капіталізації ринку відображає загальну ринкову вартість об'єднання, що може зростати внаслідок інноваційного розвитку; спільні об'єднання можуть мати кращу фінансову стійкість завдяки розподілу ризиків та ресурсів між компаніями.

Ці показники важливо аналізувати разом для отримання повного розуміння впливу інтеграційних об'єднань на фінансові результати компаній.

3. Оцінка технологічних інновацій, нововведень у виробничих процесах, продуктах або послугах, таких як патенти, нові технології та продукти.

Технологічні інновації грають ключову роль у інноваційному розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, допомагаючи їм

зміцнити конкурентні переваги, покращити ефективність та створити нові можливості для росту.

Впровадження інтелектуальних систем, які базуються на штучному інтелекті та машинному навчанні, дозволяє об'єднанням автоматизувати процеси управління даними, прогнозувати тенденції та робити більш обґрунтовані стратегічні рішення.

Застосування IoT-технологій дозволяє об'єднанням збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги даних з різних джерел, що сприяє оптимізації виробничих процесів, покращенню якості продукції та розширенню сервісних можливостей.

Використання блокчейн технологій дозволяє забезпечити безпеку, надійність та прозорість у фінансових операціях, логістиці, управлінні ланцюгами постачання та інших аспектах діяльності об'єднань.

Аналіз великих обсягів даних дозволяє об'єднанням отримувати цінні інсайти щодо споживачів, ринків та тенденцій, що сприяє більш точному прийняттю стратегічних рішень та розробці персоналізованих продуктів і сервісів.

Використання хмарних рішень дозволяє об'єднанням зберігати, обробляти та обмінюватися даними без значних інвестицій у власну IT-інфраструктуру, що сприяє зниженню витрат та підвищенню ефективності.

Ці технологічні інновації не лише допомагають корпоративним інтеграційним об'єднанням підтримувати свою конкурентоспроможність на ринку, але й створюють нові можливості для розвитку та зростання в майбутньому.

4. Задоволення клієнтів це вимірювання рівня задоволення клієнтів новими продуктами або послугами, а також їхніх відгуків та лояльності. Задоволення клієнтів є одним з важливих критеріїв при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань. Інновації повинні не лише відображати потреби та очікування клієнтів, але й сприяти покращенню їхнього досвіду та задоволенню. Задоволення клієнтів є критично важливим критерієм при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, оскільки воно визначає успіх на ринку та підтримку клієнтської бази.

5. Людський капітал є оцінкою здатності персоналу адаптуватися до нововведень та їхньої підтримки.

Людський капітал є одним з найважливіших ресурсів для інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань. Це включає в себе знання, навички, досвід та творчий потенціал

співробітників, які можуть бути використані для створення та впровадження інноваційних рішень.

Співробітники з різноманітними навичками та досвідом можуть принести свіжі ідеї та підходи до вирішення проблем інноваційного розвитку. Інвестиції у навчання та розвиток персоналу допомагають створити культуру, що сприяє постійному вдосконаленню та інноваціям. Сприяння співпраці та обміну ідеями між різними відділами та співробітниками може сприяти збільшенню креативності та розробці новаторських рішень.

Ефективне лідерство та мотивація персоналу можуть стимулювати співробітників до прийняття ризикованих інноваційних ініціатив та досягнення стратегічних цілей. Різний підхід команд та відкритість до різних точок зору можуть сприяти генерації більш різноманітних та креативних ідей. Спроможність співробітників працювати ефективно в команді та співпрацювати над інноваційними проектами може значно підвищити швидкість та якість впровадження інновацій.

Отже, ефективне використання та розвиток людського капіталу є критично важливим для успішного інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, що дозволяє їм зберігати конкурентні переваги та досягати стратегічних цілей.

6. Визначення ефективності стратегічних партнерств та співпраця з іншими компаніями або дослідницькими установами.

Стратегічне партнерство є ключовим критерієм при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань. Воно відіграє важливу роль у сприянні доступу до нових технологій, ринків, ресурсів та експертної підтримки. Ось деякі аспекти, які слід враховувати при оцінці стратегічного партнерства у контексті інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань.

Партнерство може дозволити об'єднанням отримати доступ до передових технологій, які можуть бути використані для створення та впровадження інноваційних продуктів та послуг. Спільне партнерство може допомогти об'єднанням розширити свою присутність на ринках та залучити нових клієнтів. Партнерство може сприяти спільному розвитку інноваційних продуктів і послуг, які відповідають потребам ринку.

Спільні проекти та ініціативи можуть створити нові ділові можливості та допомогти залучити додаткове фінансування для реалізації інноваційних ідей. Партнерство може забезпечити об'єднанням доступ до експертної підтримки та ресурсів, які можуть бути використані для успішної реалізації інноваційних проектів;

сприяти спільним дослідженням та розвитку, що дозволяє об'єднати зусилля для вирішення складних проблем та досягнення спільних цілей; допомогти об'єднанням поділити ризики та збільшити ймовірність успіху інноваційних проєктів.

Отже, стратегічне партнерство є важливим критерієм при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, оскільки воно може сприяти залученню ресурсів, знань та експертної підтримки, які необхідні для успішної реалізації інноваційних ідей та проєктів.

7. Ризики і віддача являються пов'язаними з інноваційними проєктами, порівняно з потенційною віддачею. Ризики і віддача є важливими критеріями при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, оскільки дозволяють оцінити ступінь потенційних загроз та можливостей, пов'язаних з інноваційними ініціативами. Ось деякі аспекти, які слід враховувати при оцінці цього критерію:

- необхідно ідентифікувати потенційні ризики, пов'язані з інноваційними проєктами, такі як ризики ринку, технологічні ризики, фінансові ризики та ризики управління;

- потрібно оцінити ймовірність виникнення ризиків та їх вплив на діяльність об'єднання. Ризики з великою ймовірністю та великим впливом вимагатимуть особливої уваги та заходів мінімізації;

- після ідентифікації ризиків необхідно розробити стратегії управління ризиками, щоб зменшити їх вплив та мінімізувати ймовірність виникнення;

- потрібно оцінити потенційну віддачу від інноваційних проєктів, включаючи можливості збільшення прибутків, залучення нових клієнтів та розширення ринків;

- необхідно враховувати часовий аспект при оцінці ризиків і віддачі, оскільки деякі проєкти можуть потребувати тривалого періоду часу для досягнення позитивного ефекту;

- важливо порівнювати ризики і віддачу інноваційних проєктів з альтернативними стратегіями розвитку, щоб вибрати оптимальний варіант;

- після впровадження інноваційних проєктів необхідно проводити постійний контроль та моніторинг їхнього впливу на діяльність об'єднання та реагувати на виникаючі ризики.

Отже, ризики і віддача є важливими критеріями при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, оскільки дозволяють керувати ризиками та максимізувати потенційну віддачу від інноваційних ініціатив.

8. Прийняття рішень та впровадження це оцінка швидкості та ефективності прийняття рішень та впровадження інновацій.

Прийняття рішень грає важливу роль у процесі оцінки інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань. Цей критерій відображає ефективність управління та вміння приймати обґрунтовані та стратегічні рішення щодо розвитку інновацій. Основними аспектами, які слід враховувати при оцінці цього критерію є стратегічне планування, аналіз даних, експертний аналіз, оцінка віддачі і витрат, моніторинг і корекція.

Слід зазначити, що прийняття рішень важливо розглядати як критерій при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, оскільки від нього залежить успішність реалізації стратегії розвитку та досягнення бізнес-цілей.

9. Суспільна відповідальність – це врахування впливу інноваційних дій на соціальну, екологічну та етичну сторону діяльності підприємства.

Суспільна відповідальність виступає ключовим критерієм при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань. Цей аспект відображає здатність компаній відповідати на потреби суспільства, етичні стандарти та прийняті соціальні цінності.

При цьому корпоративні інтеграційні об'єднання повинні дотримуватися високих етичних стандартів у всій своїй діяльності, від виробництва до маркетингу та відносин з клієнтами та партнерами. Об'єднання мають активно сприяти вирішенню соціальних проблем та природно-екологічних питань, брати участь у благодійних проєктах та програмах підтримки громадських ініціатив. Компанії повинні прагнути до екологічно чистого виробництва та використання сталої енергії, а також мінімізувати вплив своєї діяльності на навколишнє середовище. Корпоративні об'єднання повинні бути відкритими та прозорими у своїй діяльності, забезпечуючи інформацію про свої соціальні та екологічні ініціативи, а також про вплив своєї діяльності на суспільство та довкілля.

Отже, суспільна відповідальність виступає важливим критерієм при оцінці інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань, оскільки відображає їхню готовність та здатність до прийняття відповідальності за свою діяльність та вплив на суспільство та довкілля.

Висновки. Таким чином, провівши дослідження щодо формування теоретико-методологічних засад та критеріїв для оцінки ефективності інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних

об'єднань, можна сказати, що система критеріїв оцінки інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань є важливим інструментом для оцінки та вдосконалення стратегій розвитку таких об'єднань. Враховуючи різноманітні аспекти інновацій, такі як технологічність, суспільна відповідальність, стратегічне партнерство та управління ризиками, система критеріїв дозволяє здійснювати комплексну оцінку інноваційного потенціалу та визначати напрямки подальшого розвитку.

Слід зазначити, що система критеріїв оцінки інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань сприяє створенню ефективних та конкурентоспроможних стратегій, які спрямовані на стабільний та успішний розвиток цих об'єднань.

В цілому, система критеріїв оцінки інноваційного розвитку корпоративних інтеграційних об'єднань визначає комплексність та багатогранність підходу до оцінки, роблячи акцент на практичних результатах та соціальній відповідальності в контексті інноваційного розвитку.

Література

1. Біленська Я. Р. Використання збалансованої системи показників для оцінювання потенціалу інноваційного розвитку виробничо-господарського об'єднання. *Бізнес Інформ*. 2014. № 1. С. 216-221.
2. Бондар Ю. А., Пісарєва О. В. Механізм впровадження сучасних технологій в управління підприємством. *Науковий вісник Львівської академії. Сер. Економіка, менеджмент та право*. 2023. Вип. 8. С. 22-29.
3. Вітвицька С. С. Теоретичні і методологічні засади педагогічної підготовки магістрантів в умовах ступеневої освіти: монографія. Житомир: "Полісся", 2015. 416 с.
4. Гриньова В. М., Бутенко Д. С. Оцінка результативності інноваційної діяльності підприємства: монографія. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013.
5. Гуцалюк О. М. Особливості розвитку технологій управління діяльністю підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20. Ч. II. С. 147-151.
6. Гуцалюк О. М. Теоретико-методологічне забезпечення формування механізму управління корпоративними інтеграційними процесами. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 2 (33). С. 28-33.
7. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ-Ірпінь: ВТФ "Перун", 2009. 1736 с.
8. Завальнюк В. В. Методика проектування підсистеми інформаційного забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 8 (1). С. 82-85.
9. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. Т. 2. 848 с.

10. Лихолет С. І. Сучасні підходи оцінки ефективності економічного стилювання інноваційної діяльності промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 1. С. 9-14.

11. Рудь Н. Т. Нові методичні підходи до аналізу інноваційного потенціалу підприємства. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 323-332.

12. Bondar Iu. A., Lehinkova N. I. Tools of activation of innovative development of enterprises of Ukraine. *Economy digitalization in a pandemic conditions: processes, strategies, technologies*: International scientific conference (Kielce, Poland, January 22-23, 2021). Kielce, Poland, 2021. P. 91-95. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-19>.

13. Porter M. Competition strategy: Methodology for the analysis of galleys and the activity of competitors / Transl. from English. Kyiv: Osnovy, 1997. 390 p.

14. Christensen, Clayton M. The innovator's solution: creating and sustaining successful growth. Boston. Massachusetts, USA: Harvard Business School Press, 2003. 324 p.

15. Річард Румельт. Гарна стратегія: погана стратегія. Вид-во «Фабул», 2019. 324 с.

References

1. Bilenska, Ya. R. (2014). Vykorystannia zbalansovanoi systemy pokaznykiv dlia otsiniuvannia potentsialu innovatsiinoho rozvytku vyrobnycho-hospodarskoho obiednannia [The use of a balanced system of indicators to assess the potential of innovative development of the industrial and economic association]. *Biznes Inform – Business Inform*, 1, pp. 216-221 [in Ukrainian].

2. Bondar, Iu. A., Pisareva, O. V. (2023). Mekhanizm vprovadzhennia suchasnykh tekhnolohii v upravlinnia pidpriemstvom [Mechanism of introduction of modern technologies in enterprise management]. *Naukovyi visnyk Lotnoi akademii. Serii: Ekonomika, menedzhment ta pravo – Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Economics, management and law*, Issue 8, pp. 22-29 [in Ukrainian].

3. Vitvytska, S. S. (2015). Teoretychni i metodolohichni zasady pedahohichnoi pidhotovky mahistrantiv v umovakh stupenevoi osvity [Theoretical and methodological principles of pedagogical training of master's students in the conditions of graduate education]. Zhytomyr, "Polysia". 416 p. [in Ukrainian].

4. Hrynova, V. M., Butenko, D. S. (2013). Otsinka rezultatynosti innovatsiinnoi diialnosti pidpriemstva [Evaluation of the effectiveness of innovative activity of the enterprise]. Kharkiv, KhNEU [in Ukrainian].

5. Hutsaliuk, O. M. (2011). Osoblyvosti rozvytku tekhnolohii upravlinnia diialnistiu pidpriemstva [Peculiarities of the development of enterprise activity management technologies]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Scientific works of the Kirovohrad National Technical University. Economic sciences*, 20(2), pp. 147-151 [in Ukrainian].

6. Hutsaliuk, O. M. (2017). Teoretyko-metodolohiczne zabezpechennia formuvannia mekhanizmu upravlinnia korporatyvnymy intehratsiinymy protsesamy [Theoretical and methodological support for the formation of a mechanism for managing corporate integration processes]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (33), pp. 28-33 [in Ukrainian].

7. Busel, V. T. (2009). Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv–Irpin, VTF "Perun". 1736 p. [in Ukrainian].

8. Zavalniuk, V. V. (2016). Metodyka proiektuvannia pidsystemy informatsiinoho zabezpechennia stratehichnoho upravlinnia innovatsiinoui diialnistiu pidpryiemstva [Methodology for designing the subsystem of information support for strategic management of innovative activities of the enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Ser. Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy*, 8(1), pp. 82-85 [in Ukrainian].
9. Mochernyi, S. V. (2001). Ekonomichna entsyklopediia [Economic encyclopedia]. In 3rd vols. (Vol. 2. 848 p.). Kyiv, Publishing Center "Akademiya [in Ukrainian].
10. Lyholet, S. I. (2016). Suchasni pidkhody otsinky efektyvnosti ekonomichnoho stymuliuvannia innovatsiinoui diialnosti promyslovykh pidpryiemstv [Modern approaches to assessing the efficiency of economic stimulation of innovative activity of industrial enterprises]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, 1, pp. 9-14 [in Ukrainian].
11. Rud, N. T. (2015). Novi metodychni pidkhody do analizu innovatsiinoho potentsialu pidpryiemstva [New methodological approaches to the analysis of the innovative potential of the enterprise]. *Ekonomichni forum – Economic Forum*, 3, pp. 323-332 [in Ukrainian].
12. Bondar, Iu. A., Lehinkova, N. I. (2021). Tools of activation of innovative development of enterprises of Ukraine. *Economy digitalization in a pandemic conditions: processes, strategies, technologies*: Proceedings of the International scientific conference. (pp. 91-95). Kielce, Poland. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-19>.
13. Porter, M. (1997). Competition strategy. Methodology for the analysis of galaxies and the activity of competitors. Transl. from English. Kyiv, Osnovy, 390 p. [in Ukrainian].
14. Christensen, Clayton M. (2003). The innovator's solution: creating and sustaining successful growth. Boston, Harvard Business School Press. 324 p.
15. Richard Rumelt. (2019). Harna stratehiya: pohana stratehiya [Good Strategy: Bad Strategy]. "Fabul" edition. 324 p. [in Ukrainian].

Надійшла до редакції 10.11.2023 р.